

IZHAJA VSAK DAN

Isi se nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačajo se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljive in tožljive v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnina, oglasi in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Iskrajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konzorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Poštno-brzoščitni račun števe 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Dalmacija za obstrukcijo v parlamentu.

SPLIT 6. (Izv.) Občinski zastop je danes sprejel resolucijo, v kateri odločno protestira proti Cuvajevi diktaturi na Hrvatskem, dalje pa pozivlja hrvatske in srbske poslance v avstrijskem parlamentu, da z vsemi mogočimi parlamentarnimi sredstvi nadaljujejo započeti boj proti Cuvajevemu režimu. Rezolucija tudi pohvalno omenja akcijo Dalmatinskega kluba v parlamentu. — Občinski svet je nadalje tudi ostro protestiral proti konfliktni praksi in omejitvi koalicijskega prava v Dalmaciji.

K češko-nemški spravi.

PRAGA 6. (Izv.) Češki narodni socijalci izjavljajo, da svojega zastopnika pri spravnih konferencah ne odpokličejo, temveč bo samo izvajal pasivno rezistenco. Zastopnik čeških narodnih socijalcev se ne bo udeleževal sej.

Rusinsko vseučilišče.

LVOV 6. Tu se je vršil velik shod poljskih strank proti ustanovitvi rusinskega vseučilišča v Lvovu. Shod se je vršil v dveh oddelkih. Eden se je vršil pod predsedstvom župana Neumanna in profesorja tehnične visoke šole Pawlewskiego v magistratni dvorani, drugi shod pa se je vršil na dvorišču. Referiral je načelnik narodno-demokratske stranke Pawlikowski, ki je opozarjal na nevarnost, da bi napravilo rusinsko vseučilišče iz Lvova rusinsko mesto in da bi to vsebovalo tudi nevarnost za mir v mestu. Dolžil je rusinske dijake rusofilstva ter naglašal, da je tudi s tega stališča velika nevarnost za mesto. Govorilo je tudi več vseučiliških profesorjev, nakar je bila sprejeta resolucija, ki protestira, da bi se ustanovilo rusinsko vseučilišče v Lvovu. Poljski dovolijo ustanovitev takega vseučilišča samo pod pogojem, da dobe kako kompenzacijo. Na dvorišču je govoril načelnik vsehpoljske stranke, vseučiliški prof. dr. Grabski in več dijakov. Tudi tam so sprejeli enako glasečo se resolucijo.

LVOV 6. V noči od sobote na nedeljo je poskusilo kakih 100 poljskih narodno-demokratskih dijakov demonstrirati pred namestništvom. Hoteli so okna bombardirati s kamenjem. Policija je demonstrante razgnala in aretirala 5 dijakov. Demonstracija je v zvezi s poljsko-rusinsko spravo in z namestništvom stališčem napram rusinskemu vseučiliškemu vprašanju.

LVOV 6. (Izv.) Rusini pa so tudi priredili številna zborovanja, katerih so se udeležili vsi rusinski poslanci. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki odločno protestira proti sedanjim oblikam poljskega šovinizma. Rezolucija tudi zahteva od vlade čimprejšnjo ustanovitev rusinske univerze s tremi fakultetami (modroslovska, pravna in teološka). Rusini so izvolili tudi posebno deputacijo, ki gre posredovati pri dunajski vladi za rusinsko univerzo.

Balkanska zveza.

BEROLIN 6. (Izv.) „Vossische Zeitung“ prinaša iz Sofije naslednjo vest: Predsednik narodnega sobranja dr. Danev, ki pride kot poseben odposlanec v Petrograd, se je popolnoma inkognito in tajno mudil v Belgradu, kjer je konferiral s srbskim kraljem Petrom in z ministrskim predsednikom dr. Milovanović-em. Gre baje za veliko politično akcijo na Balkanu. Ruski car, srbski kralj in črnogorski kralj obiščejo Bolgarijo ob priliki posvečenja nove cerkve v spomin Aleksandra Nevskega.

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge).

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

Strah pred njim je izviraj odtod, ker je mož venomer, ko se mu je kdo približal, ali ga celo opazoval, spuščal iz rok svoje orožje, kar je povzročalo na kamenitem tlaku medel, tupatam tudi razločen in močen ropot.

Ko bi pisarji in druge osebe, prihajajoče v dvorano, bili nekoliko manj bojazljivi in plašni, bi bili brezdvomno opazili, da je naš patriot posvečal posebno pozornost izvestnim ploščam, namreč onim, ki so se nahajale v majhni razdalji od desne stene proti sredini dvorane in ki so najčisteje in najmočnejše odmevale.

Omejil je slednjič svoj srd na nekatere plošče v središču. Za hip se je izpozabil

Glavni namen potovanja dr. Daneva v Livadijo je, da povabi ruskega cara k tej svečanosti. Dr. Danev namerava v Petrogradu poudariti predvsem rusofilsko politiko bolgarske vlade in sicer kot nekaj odgovor na Berchtoldovo izjavo, ki je o Rumuniji govoril kot nekaki predstraži trozveze na Balkanu.

BELGRAD 6. (Izv.) Politični krogi zatrjujejo, da v najkrajšem času obišče srbski dvor bolgarski prestolonaslednik Boris, da tako vrne obisk, ki ga je bil svoj čas napravil srbski prestolonaslednik Aleksander ob priliki slovesnega proglašenja bolgarskega prestolonaslednika za polnoletnega.

SOFIJA 6. „Bolgarska brzojavna agencija“ je pooblašena, da vesti o neki zvezi ali ententi Bolgarije bodisi z Rusijo, bodisi z Grčijo formalno dementira, ravnotako tudi vesti, da bi bila Bolgarija v svoji intervenciji pri porti zaradi odprtja Dardanel podpirana od Rusije ali da bi bila od te k takemu koraku prisiljena.

Črnogorski kralj bolan.

CETINJE 6. (Izv.) Kralj Nikolaj je zopet hudo obolen na revmatizmu ter mora ostati v postelji.

Demisija srbskega vojnega ministra.

BELGRAD 6. Vojni minister Stipanovačić je podal demisijo.

Dechanel na Dunaju.

DUNAJ 6. Bivši predsednik francoske poslanske zbornice Pavel Dechanel je dospel iz Belgrada na Dunaj. Cesar ga sprejme v posebni avdijenci.

Izžrebane srečke.

DUNAJ 6. Pri današnjem žrebanju 3%, zemskih kreditnih srečk II. emisija iz l. 1889. je zadela glavni dobiček 60.000 K srečka ser. št. 7593 št. 5. dobiček po 4000 K pa srečka ser. št. 6960 št. 37. Srečki ser. št. 5551 št. 10 in ser. 6376 št. 21 sta zadeli 2000 K.

Olimpijske igre v Stockholmu.

STOCKHOLM 6. Danes so se pričele olimpijske igre. Začele so s tekmo v lawn-tennisu, ki bo trajala do 12. t. m. Tekme se udeležujejo Danči, Augleži, Francozi Avstralijci, Švedi in Čehi.

Črne koze.

KRAKOV 6. (Izv.) Iz Rusije semkaj prenešene črne koze se še vedno razširjajo. Nanovo je obolelo 6 oseb, med temi 1 v bolnišnici. Nekaj šol so že zaprli. Zdravniki pozivljajo ljudstvo k cepitju koz; že nad 25% prebivalstva so doslej zdravniki cepili.

Krečansko vprašanje.

ATENE 6. (Izv.) Vladno glasilo „Akropolis“ piše v svojem oficijoznem članku glede krečanskega vprašanja, da bo grška zbornica odgojena za nekaj mesecev, ker je mej tem časom pričakovati, da bo možno rešiti krečansko vprašanje tako, da bo zbornica smela v svoji sredi pozdravljati krečanske poslance. Krečansko vprašanje je tako akutno, da mora biti v najkrajšem času rešeno v smislu zahtev krečanskega naroda.

Poljskim plemenitašem poneveril pol milijona.

LVOV 6. (Izv.) Danes popoldne je sodišče dalo aretirati advokata dr. Sowilkega, ki je zakrivil velika poneverjenja in goljufije. Oškodovalec je za velike svote razne poljske aristokrate, med temi kneza Lubomirskega in kneza Jablonskega, katerima je poneveril pol milijona kron.

celo tako daleč, da se je ustavil in meril z očmi razdaljo. Ta duševna odsotnost je trajala neke hipov, in njegov obraz je kmalu zopet zadobil oni divji izraz, ki mu ga je bil pregnal žarek radosti.

Skoraj v isti minuti je vstopil skoz galerijska vrata drug patriot; tudi ta je nosil kučmo, karmanjolo; imel je umazane roke, cepec in zraventega še dolgo sabljo, ki je zadevala ob njegove noge. Bil je še strašnejši od prvega, kajti v njegovem obrazu se je skrivalo nekaj hinavskega, odurnega in podlega.

Ko sta se ta dva moža, ki sta navidezno zasledovala enake cilje, srečala prvič, sta se samo pogledala v oči; toda pod utisom tega pogleda je prvi, manjši, nalahko obledel. Na njegovih ustnicah, ki so se proti njegovi volji zgenile, se mu je poznalo, da ni bil strah vzrok te blede, temveč gnus. Vzlic temu se mu je razjasnil obraz, nekaj karmanjolo prijazen nasmešek mu je zaigral na ustnih, in z lahkim korakom je krenil v levo stran, z očividnim namenom, da bi nagovoril drugega patriota, ki se je kakor on sprehajal gorindol. Srečala sta se približno v sredi dvorane.

Poplavljanja reke Mississippi.

LONDON 6. (Izv.) Iz New-Yorka poročajo, da so opustošenja po poplavljanju reke Mississippi, ki je zopet prekorčila svoje bregove, naravnost veličanska. — 125.000 ljudi je brez strehe. Cele vasi in mesta so opustošene. Poljske setve so uničene. Trajalo bo precej časa, da se popravi ogromna in več milijonov dolarjev znašajoča škoda.

Italijansko-turška vojna

Italijansko vojno brodovje v Egejskem morju.

CARGRAD 6. Kraj na otoku Rodos, kjer se je izkrcalo italijansko vojaštvo, je najbrže Kalifea južno od mesta Rodos. Kraj ni bil tehnično utrjen. — Vladni krogi zatrjujejo, da so italijansko akcijo že dolgo pričakovali; izkrcanje italijanskega vojaštva na otoku Rodos ni napravilo nikakega globokejšega vtisa na merodajne kroge.

SOLUN 6. Iz štirih bojnih ladij obstoječa italijanska eskadra je včeraj križarila pred Enosom in se je na podvečer prikazala pred Dedeagachom. Z reflektorji so rekonosirali bližnjo okolico, nakar se je brodovje nato v neznano smer odstranilo.

SOLUN 6. Italijansko brodovje je pred Rodosom zaplenilo parnik „Thasos“, ki je last paroplovne družbe „Khedivial-Kompany“.

Uporni rezervisti.

RIM 6. „Avanti“ poroča iz Rima, da se je končala obravnava proti upornim rezervistom 41. polka z obsodbo voditelja Municchi-ja na 12 let ječe in več rezervistov na eno, dve in več let ječe. Nekaj vojakov so obsodili na 3, nekaj na 8 mesecev ječe, tretjo obtožence pa so oprostili.

Prijet turški župan.

CARIGRAD 6. Listi poročajo, da je italijanska križarka „Symi“ ustavila in preiskala parnik „New York“ družbe Hadži Daud ter odvedla seboj župana mesta Asti, Palea in več orožnikov.

Razmere na c. kr. uradih po Istri.

(Dops.)

„Naša Sloga“ je priobčila nedavno temu nekoliko podatkov in dejstev, ki drastično osvetljujejo razmere, ki še danes vladajo na raznih c. k. državnih uradih po Istri v jezikovnem pogledu in ki vzbujajo domnevanje, da so izvestni gubernamentalni avstrijski krogi še vedno krčevito drže stališča, da najprimernejša uprava za deželo istrsko je, ako se to deželo izključa iz vrst drugih pokrajin, uživajočih ustavne pravice, kakor jih določujejo državni osnovni zakoni.

Tu vam je n. pr. tisti blaženi poštni urad v Pazinu z zares — divnimi razmerami. Plačal si n. pr. telefon, pa ne moreš govoriti z nameščencem ali nameščenko, ker ne zna hrvatski. In če govoriš, pa naenkrat pretrgavajo zvezo. Ali pa moraš poslušati na svoja ušesa: Cosa vol dir dvadesetisedam in pa — smeh in roganje. Če si prišel v brzojavni urad in oddal brzojavko, moraš poslušati hrvaščino, da se Bogu usmil in brzojavljajo ti mesto besede reci — peci, mesto brat — frat, mesto grad — grd itd.

Prilčno enako je po vseh drugih oddelkih. Ako prosiš v hrvatskem jeziku za kak razjasnilo, informacijo, slabo si naletel, oziroma — ustrežajo ti načinom, da odhajaš raje, nego da bi se prav pošteno razjezil. Jediní nameščenec na tej pošti, ki

„Ej, pribogu, to je občan Simon,“ je dejal prvi patriot.

„Da, on je; toda, kaj hočeš od njega in kdo si?“

„Delaj se vendar, kakor da bi me ne poznal!“

„Res te ne poznam in sicer iz tehtnega razloga, ker te nisem še nikoli videl.“

„Pojdi no! Ti da bi ne poznal onega, ki je imel čast nositi Lamballino?“ glavo?“

Patriot s karmanjolo je izgovoril te besede s pridruženim jezo in z žgočim povdar- kom, tako, da se je Simon stresel.

„Ti?“ je dejal, „ti?“

„No, ti se čudiš... Ah, občan, menil sem, da bolje poznaš svoje prijatelje... svoje zveste. Pomilujem te.“

„Kar si napravil, si dobro storil; toda nisem poznal,“ je rekel Simon. „Kako ti je ime, pripovedoval bom v klubu o tebi, in kaj iščeš tu?“

„Imenujem se Teodor in pričakujem prijatelja.“

„Koga pričakuješ, občan Teodor?“

Prijatelja, da mu izročim malo ovadbo.“

*) Lamballe — neka obglavljena princeza.

popolnoma odgovarja zakonitim zahtevam, je upravitelj pošte.

A zakaj je tako? Ker so tu nameščeni sami Italijani, oziroma Italijanaši in ker večina njih so iz Pazina, ki jim je na čelu brat poštnega ravnatelja v Trstu! To razmerje pa gotovo ni umestno že radi delikatnosti poštne službe na sebi, a tudi iz drugih razlogov. Kajti vsakdo bo umel, kako kočljivo in težavno je stališče teh nameščen- cev nasproti bratu poštnega ravnatelja. Ko- liko morajo ti ljudje molče prenašati radi tega razmerja! To si lahko misli vsakdo. Kaka muka je to, kako trpljenje! Ne, to ni prav. Merodajnim faktorjem bi moral vele- vati že najelementarnejši takt, da odpravijo tako razmerje.

Po dvornem dekretu od 7. decembra 1838, po službenem pravilniku ministerstva trgovine iz leta 1852 (§ 9.) itd. je strogo zabranjeno, da bi bili pri isti oblasti nameščeni ljudje, ki so st. v sorodstvu in ki so affines do tretje stopnje.

No, tudi na okrajnem sodišču je nameščen brat predsednika okrožnega sodišča v Rovinju, tako, da položaj uradnikov na okrajnem sodišču v Pazinu povsem podo- ben onem nameščenecem na pošti. A poleg tega je na tem sodišču nekoliko nameščen- cev, ki ne znajo hrvatski, oziroma, ki — v najboljem slučaju — le mlatijo hrvaščino.

Kako more n. pr. sodnik De Mori urejevati zemljiško knjigo, kjer gre za moje in tvoje, za pravico lastništva, servitute itd., ko po treh letih svojega nameščenja na tem sodišču ni prišel niti tako daleč, da bi mogel v hrvatskem jeziku razlikovati moški spol od ženskega, ali srednjega, ali da bi mogel le par besed dobro izreči, ali pravi- lno napisati?! Nič bolje ni z nekaterimi drugimi nameščenici (uradniki, asistenti itd.) Priznavamo, da je gospod voditelj sodnje marsikaj ukrenil proti temu, ali zdi se, da se stvar zaustavlja in zapleta — neke drugje.

Tudi na davčnem uradu v Pazinu ni nič boljše. Kontrolor ne zna niti lomiti hr- vaščine, kamo-li, da bi govoril in pisal ta jezik! Do nedavno je bil tu kakor davčni adjunkt neki Penso, ki ne zna prav nič hr- vatski! In ta mož bi se hotel baje povrniti v Pazin! Pa je še drugih, ki jim jezik ogromne večine prebivalstva v tem sodnem okraju jako slabo, ali sploh ne teče.

In svet čuj: tako se dogaja v krajni občini, ki je po 95% hrvatska!!

O kričeh, desolantnih razmerah na okrajnem sodišču v Puli glede osobja je „Edinost“ nedavno temu pisala že parkrat in moremo vam zagotoviti, da so vsi po- znavaletji razmer glasno odobraval priza- devanje, da se te razmere spravijo pred forum javnosti. Kajti le sila javnosti more dovesti do ozdravljenja razmer, ki uprav kriče po sanaciji: radi pravice hrvatskega in slovenskega prebivalstva, radi javnega splošnega interesa in radi interesa pravo- sodstva samega. Saj je vendar v interesu tega poslednjega, ako ima ljudstvo zaupanje do njega. A zaupanje se ne daje — kakor ne ljubezen — izsiliti niti z vso birokratično strogostjo, ampak jedino s tako uredbo, ki zadovoljuje občinstvo in ki ustreza zahtevam in pravicam ljudstva v vsakem oziru. Če ljudje ne bodo videli v javnem funkcionarju le birokrata, ki mu je prva na- loga, da strahuje ljudstvo, marveč prijatelja in zaščitnika pravic in koristi vsakogar, pride zadovoljnost in nastane med ljudstvom in javnimi uradi razmerje, kakor je zahteva urejena, moderna in res pravna država!

„Vraga, pripoveduj mi o tem.“

„Gre za aristokratsko zalego.“

„Kako se imenuje?“

„V resnici, to lahko povem samo svo- jemu prijatelju.“

„Ne delaš prav, kajti ravnokar prihaja moj prijatelj, ki sem ga pričakoval in zdi se mi, da pozna postopanje precej dobro in da lahko na mestu uredi to tvojo za- devo.“

„Fougner — Tinville!“ je vzkliknil prvi patriot. „Dobro jutro, občan Fougner.“

Fougner je vstopil skoz neka stranska vrata; bil je blede, miren, pod njegovimi obrvmi so mu bulile, kakor navadno, nje- gove črne oči; v rokah je ime imenik, pod pazduho uradne spise.

„Dobro jutro, Simon,“ je dejal, „kaj je novega?“

„Marsikaj; najprej pride ovadba ob- čana Teodorja, ki je nosil Lamballino glavo. Predstavljam ti ga.“

Fougner je nagloma upri svoj zviti pogled v patriota, ki ga je ostro opazova- zovanje vznemirilo.

„Teodor“, je dejal, „kdo je ta Teodor?“

(Dalje.)

K velikanski nesreči na morju.

Potop „Titanica“ po pripovedovanju moštva „Carpathije“.

Včeraj zjutraj je prispel v tržaško luko iz New Yorka parnik paroplovne družbe Cunard „Carpathia“ pod poveljstvom kapitana C. H. Rostroma s 120 potniki I., 80 potniki II. in okrog 700 potniki III. razreda. Kakor je znano, je bila „Carpathia“ prvi parnik, ki je prišel na pomoč potaplja-jočemu se „Titanicu“, poklican po brezžičnem brzojavu. Prepričani, da ugodimo našim čitateljem, ako nekoliko natančneje izpre-govorimo o tej grozni katastrofi takorekoč po poročilih očividcev, smo se po svojem poročevalcu informirali o strahovitem do-godku pri nekaterih ladijskih častnikih na krovu „Carpathije“ in podajamo v nasled-njem marsikaj, česar ni bilo svoj čas čitati v nobenem časniku, ker so se brzojavna poročila omejevala le na najvažnejše.

Moštvo „Carpathije“.

Moštvo „Carpathije“ sestoji iz povelj-nika, 5 krovnih častnikov in ravnatelja strojnih. Vse moštvo šteje 280 oseb. Na krovu so trije zdravniki in sicer po en Anglež, Oger in Italijan, da morejo občevati s potniki-izseljenci v njihovem jeziku. Ti zdravniki so: dr. Mac Ger, dr. Arpad Lengyel in dr. Rissicato.

Poziv na pomoč.

„Carpathia“ je odplula iz New Yorka dne 12. aprila ob 1 popoldne, namenjena v Neapelj. Dne 14., kratko pred polnočjo, ko je parnik plul s polnim parom, je aparat za brezžični brzojav sprejel brzojavko, v kateri je naznanjal „Titanic“ nesrečo in nujno prosil pomoči.

Vreme je bilo popolnoma mirno, nebo sicer brez meseca, toda popolnoma jasno, temperatura pa je bila zelo nizka.

Ko so naznanili kapitanu Rostromu vsebino brzojavke, je ta nemudoma zauka-zal s polno paro kreniti na kraj nesreče, kakor ga je naznanjala „Titanicova“ brzo-javka.

„Carpathia“ ima srednjo hitrost 14 do 16 milj na uro, toda na povelje kapitanovo so kurili, da so kotli žareli, in ladja je, puščajoč za seboj oblake dima, drvela proti kraju nesreče s hitrostjo 17 in končno celo 18 milj na uro, s hitrostjo, kakršne še ni dosegla nikoli. Delati so morali vsi kurjači, tudi oni, ki bi bili po turnusu morali po-čivati.

Priprave za reševanje.

Vsi častniki in moštvo, pa tudi mnogo-številni potniki so z umljivo nestrpnostjo komaj in komaj pričakovali, da priplove parnik na kraj nesreče in dasiravno je plula ladja z največjo mogočo hitrostjo, je vse želelo: le še hitreje, le hitreje. Medtem pa so zdravniki pričeli s pripravi za sprejem ponesrečencev. Po vseh salonih so namestili cele kupe volnenih ponjav, potem steklenic s toplo vodo, kavo, konjakom in drugimi okrepili. Ladijska bolnišnica je bila pripravljena za sprejem bolnikov, kolikor se jih pač da namestiti v njej, in osobje je stalo pripravljeno.

Prva znamenja.

Z ozirom na položaj „Titanica“ je mo-rala „Carpathia“ zaokreniti proti sveru. Od „Titanica“ jo je delila razdalja 60 milj.

Kakor smo že rekli, je bilo morje precej mirno, le veter, ki je pihal, je bil ledeno mrzel, kar je bil jasen dokaz, da se morajo v bližini nahajati plavajoči ledeniki. Že prej-šnji večer je bilo videti lahen severni sij, ki je bil vidljiv tudi tisto noč.

Malo prej, predno je dospela „Carpa-thia“ na kraj nesreče, je kazal termometer 5 stopinj Celjsia nad ničlo značne tempera-ture, voda pa je kazala ravno ničlo.

PODLISTEK.

V. KONCERT

podružnice „Glasbene Matice“

Sobotni koncert Glasbene Matice je bil nekaj zaključek letošnje koncertne sezone. Program, ki ga je skrbno sestavil koncertni vodja g. K. Mahkota, je tvorila po večini vokalna glasba. Zanimanje za ta koncert je bilo veliko, toliko radi solistov, kolikor radi Sattnerjeve „Jeftejeve prisage“, katero no-vejše, večje slovensko delo ni bilo še pro-izvajano v Trstu.

Vokalni del programa je otvorila kon-certna pevka gospa Costaperaria-Dev. V znani, po Devu ukusno prirejeni narodni pesmi „Boim šel na planince“ nam je od-krila vso krasoto, ki tiči v tej mali narodni popevki. Tudi v malih oblikah se daja mnogo izraziti, mnogo povedati — kdor zna! Njen srebrno čisti in sveži glas, njena plastična interpretacija, katera klije iz globokega ču-ta, in dovršena artikulacija njenega glasu, vse to, združeno v celoto, polgrava s čuti poslu-šalca in mu priča, da ima dovršeno umet-nico pred seboj. Iste njene vrline so se po-kazale tudi pri Pavčičevi pesmi „Pastarica“,

Kakor so zagotavljale vse osebe, s ka-terimi je govoril naš poročevalec, je bil mrzelo občutljiv, in si je lahko misliti, koliko so morali pretrpeti na njem oni po-nesrečenci, ki so morali ostati v vodi ob 0 stopinj po cele štiri ure in še več in to v temni noči, ker zvezdno svetlobo le malo razsvetljuje nočno temo.

Glede na rešilne priprave na „Carpa-thiji“ je treba še pripomniti, da so vsi re-šilni čolni viseli že ob ladji pripravljeni, da jih nemudoma spuste v morje, obenem pa so začeli spuščati s krova v zrak razno-barvne rakete v znamenje, da se bliža rešitev.

Plavajoči ledeniki.

Nekako eno uro prej, predno je do-spela „Carpathia“ na kraj nesreče, so se začeli prikazovati prvi ledeniki. Čim bližje je prihajal parnik kraju nesreče, tem gostejši in večji so prihajali. Ladja je plavala tako-rekoč med ledenimi kleteti. Videti je bilo teh ledenikov celo nad 100 metrov visokih, medtem ko so rešenci s parnika „Titanic“ pripovedovali, da so cenili ledeno poljano, ob katero se je zaletel „Titanic“, na 17 kilometrov dolgoti in 10 kilometrov širo-kosti, medtem ko so se nahajali v najbližji bližini ledeniki visoki 50 do 60 metrov.

Prvi ponesrečenci.

Ob poli treh zjutraj so na „Carpathiji“ opazili čoln, na katerega prvem delu je bila namočena velika zelena luč. Čoln se je pri-bližal parniku. V njem so bile skoraj same ženske in dva mornarja, okrog 30 oseb. I mornarja i ženske so veslale. Ko je čoln dospel pod parnik, so z nekakimi nalašč za to pripravljenimi dvigali začeli dvigati ponesrečence na krov. Vsi so imeli pripasane rešilne pasove, a bilo jim je videti, kako strahovito so trpeli. Prenesli so jih v no-tranje ladijske prostore, kjer so jim nudili vso mogočo pomoč, pri čemer je z vso vmo sodelovalo i ladijsko moštvo i potniki.

Drugi ponesrečenci.

„Carpathia“ je medtem nadaljevala svojo vožnjo, seveda z znatno zmanjšano hitrostjo med onim ledenim otočjem.

Kmalu so ji začeli prihajati nasproti čolni, bolj ali manj napolnjeni s ponesre-čenci, večinoma ženskami in otroki, ki jih je moštvo „Carpathije“ z enako vmo dvigalo na krov svoje ladje na enak način, kakor prve. Drugi ponesrečenci so se vzdrževali na morskem površju s pomočjo rešilnih pasov. Ti so bili seveda v najhujšem polo-žaju, tako rekoč napol zmrznjeni, ker so ure in ure prebili v ledeno mrzli vodi. Nekateri ženske so bile kakor zblaznele vsled silne groze, druge pa zopet popolnoma otrpele.

Strahoviti so bili prizori, ki so se od-igravali ob tej priliki. Matere, ki so mogle rešiti samo enega svojega otročiča, so obupno klicale po ostalih otročičih, prosile in rotile ljudi, naj rešijo še one, a ni jih bilo, ker jih je že pogoltnilo nenasitno morje. Povsod obup, povsod nepopustljiva, srce trgajoča groza. Koliko jih je bilo, kate-rim so morali ostati soprog i drugi so-rodniki na krovu potapljajočega se parnika, posvečeni neizogibni smrti. V blaznem obupu so hotele nekatere ženske zopet poskakati nazaj morje, da se v smrti združijo s svojimi dragimi. Bili so to prizori, tako grozni, tako strašni, da so morali v dno srca pretresti tudi najtrši značaj.

Ko je naš poročevalec govoril na „Car-pathiji“ z onimi krepkimi, v težkem mornar-skem življenju kakor skala utrjenimi ljudmi, ki danandem stavijo svoje življenje na kocko, vendar niso mogli zadržati solza, ko

ki jo preveva lahek, prirodni pastirski ton. Kaj čuda, da je občinstvo obsipalo umetnico z navdušenim odobravanjem, saj se vtisu njene umetnosti ne more odtegniti nobeno, še tako zakrknjeno srce.

Novost za Tržačane je bil nastop ljub-ljanskega opernega pevca gosp. J. Križaja. Predstavil se nam je z dvema točkama, z B. Ipavčevim „Menihom“ in z arijo iz Čaj-kovskega opere „E. Onjega“. V dodatek na aplavz je zapel še Vilharjevega „Mornarja“. Njegov glasovni material je bogat, je iz-rečno basovega timbra, ter v sredini in vi-šini poln in gost. Kar je velike važnosti zanj, je njegov glas še vedno dostopen razširjenju in postane sčasoma še večji in polnejši, ko zadobi popolno obvladanje vseh vokalov. Prednašanje je prijetno in polno čuta, izreka umiljiva in jasna. Ljub-ljanskega gosta g. Križaja, ki je kot bivši učenec v ponos ljubljanski „Glasbeni Ma-tici“, oziroma svojemu učitelju g. Hubadu, je naše občinstvo burno pozdravljalo.

Oba solista je s finim razumevanjem in prav dovršeno spremljal na klavirju g. Avg. Waschte.

Zbor Glasbene Matice je nastopil v zadnji točki programa s Sattnerjevo „Jefte-jevo prisego“, balado s spremljevanjem or-kestra.

so pripovedovali o oni grozni noči in stra-hovitih prizorih, ki so jih gledali s svojimi lastnimi očmi, zatrjajoč, da jim ne izginijo iz spomina, pa naj bi živeli sto in sto let.

Na kraju nesreče.

Kakor smo že rekli, je „Carpathia“ po-časno vozila naprej, išoč med ledeniki po-nesrečencev in razsvetljuječ okolico s svojimi električnimi reflektorji. Več čolnov s pone-srečenci je bilo precej oddaljenih in ljudje so bili po večurnem veslanju tako utrujeni, da niso več mogli priveslati do rešilnega parnika. „Carpathia“ je zato vozila zdaj sem, zdaj tja, da reši, kolikor se da rešiti. Več čolnov je hitelo s podvojenimi močmi proti „Carpathiji“, ko so zagledali njene luči, toda zadeli so ob ledenike in se preobrili in uboge ponesrečence je zadela smrt, ko so mislili, da so že rešeni. Več rešilnih čolnov pa je potegnil v globino vrtnec, ki je nastal, ko se je potopil „Titanic“. O „Ti-tanicu“ samem seveda ni bilo svedu, ko je prišla „Carpathia“ na lice mestu.

Rešenci.

Skupno število vseh oseb, ki jih je re-šila „Carpathia“ znaša 705, in so to, kakor je bilo že javljeno brzojavno, večinoma ženske in otroci. Vjeli so v morju tudi tri mrtvece, dva mornarja in enega potnika III. razreda, ki so jih pa v smislu pomorskega zakona še isto noč pokopali v morju.

Velik del rešencev je bil ranjen na ta ali oni način, vendar pa nobeden ne ne-varno, vsi pa so bili več ali manj ozeblji. Vsi pa so imeli rešilne pasove, ki so jih imeli na sebi tudi omenjeni trije mrtveci.

„Carpathia“ je dvignila na krov tudi 12 „Titanicovih“ čolnov in par splavov, ki pa niso bili posebno praktični, kakor so zatrjevali rešenci. Čolne in splave je „Car-pathia“ razložila v New Yorku.

„Titanicovi“ čolni so nosili 30 do 50, nekateri tudi 70 oseb. Nekaj teh čolnov je bilo daleč proč od kraja nesreče in ljudje, ki so bili v njih, so morali veslati do 10 milj daleč, predno so zagledali „Carpathijo“.

Od ladijskih častnikov „Titanicovih“ so se rešili štiri krovni častniki in dva zdrav-nika. Kar zadeva kapitana, so pripovedovali nekateri rešenci, ki so med zadnjimi zapu-stili potapljačo se ladjo, da so ga videli stati na poveljniškem mostu in popolnoma mirno in hladnokrvno dajati povelja, potem pa, ko je bila ladja že do dveh tretjin v vodi, pa skočiti s krova in izginiti v va-lovih. Drugi pa so trdili, da se je ustrelil. Tu je treba pripomniti, da so se marsi-katere posameznosti, ki so jih pripovedovali rešenci, izkazale kot zmote, seveda, ker do-tičniki niso bili v stanu, da bi mogli dobro opazovati.

Največ mrtvih je bilo med potniki III. razreda in ladijskim moštvom, od katerega se jih je rešilo zelo malo.

„Carpathia“ je zapustila kraj nesreče, ko se je začelo daniti, ko je ostala na lico mesta nad tri ure in ko se je konstatiralo, da ni niti v vodi niti na plavajočih lede-nikih nobenega ponesrečence več in ko je videla prihajati na lice mesta dva druga parnika, katerih imeni pa ste še danes ne-znani, potem pa je krenila nazaj proti New-Jorku.

Kako se je zgodila nesreča.

Z ozirom na to, kar se je že brzojavno poročalo v časopisju, le še par besed, kako se je zgodila nesreča.

Nekateri rešenci so pripovedovali, da ledena poljana, ob katero se je zadel „Ti-tanic“ ni ravno visoko presežala morske gladine. Ledeni robovi so zadeli ladjo do višine kabinskih oken in napravili v ladji zev v dolgoti nekoliko metrov od pred-

nega napram zadnjemu koncu ladje, in voda je z vso silo bruhnila v ladjo. Da pa se ladja le še primeroma počasi pogrezala v morje, je zahvaliti dejstvu, da so se pre-grajne stene zaprle v istem hipu skoraj, ko je ladja butnila ob ledenik.

Interesantno podrobnost je pripovedo-val verodostojen očividec, ki je pravil, da je v trenutku, ko je udrila voda v strojne pro-store, nastal tu strahovit pok in je vrglo v zrak celo sredino ladje z velikimi kosi strojev vred. Nekega mornarja, ki se je na-hajal na zadnjem krovu v bližini par stolov („Titanic“ je imel pet mostov) je puh eksplozije tudi vrgel v zrak. Padel je v morje obenem z onimi stoli, katerih se je potem oprijel v morje in plaval to-liko časa ž njimi, da so ga rešili na „Car-pathijo“.

„Carpathia“ se je dne 18. aprila ob 8. zvečer vrnila z rešenci v New-Jork; vlada ji je poslala naproti dve vojni ladji.

Pripomnimo naj še, kakor se je že br-zojavno poročalo, da je vladal na Titanicu oni dve strašni uri, predno se je parnik potopil, popoln red, na kar so pred vsem s svojim zgledom vplivali kapitan in la-dijski častniki. Dogodil se ni noben resnejši slučaj kakaga izgreda in vsi ljudje na ladji, potniki in moštvo so bili edini, da je pred vsemi treba rešiti ženske in otroke, in vzlic temu, da so videli neizogibno smrt pred seboj, ni bilo nikakih nasilstev.

— Vsi so storili, vse do zadnjega svojo dolžnost.

O dogodkih ob prihodu v New-Jork-se je poročalo že obširno in zato mislimo, da nam ni treba ponavljati. Konstatiramo naj le, da se naše današnje poročilo precej razli-kuje od prvih poročil, ki so trdila, da je bilo moštvo na Titanicu pijano in da so se dogajali strahoviti prizori nasilstva, ko se je začela ladja potapljati.

Upamo, da smo s tem poročilom po svojih najboljših močeh zadovoljili naše čit-aljstvo.

Mestni svet tržaški.

Sinočnjo sejo je župan otvoril ob tri-četrt na osem. Ko se je prečital in odobril zapisnik zadnje seje, je župan dal prečitati prošnjo mestnih funkcionarjev, da se jim takoj izplača draginsko doklado, ki jo je dovolil mestni svet, ne da bi se čakalo šele na potrjenje proračuna.

Svet. Arch je predlagal, da se prošnja izroči mestnemu odboru v poročilo. Govor-nik se hudiče na vlado, ker še ni potrdila proračuna. Prosi imenom mestnega sveta župana, naj posreduje pri vladi, da potrdi proračun.

Svet. Cerniutz se je pridružil hud-stvu svet. Arch.

Župan dr. Valerio je rekel, da je že posredoval tozadevno pri vladi, ki je zahte-vala neko pojasnilo, katero je magistrat tudi dal z vso možno hitrostjo.

Svet. Cerniutz je vprašal župana, zakaj ni dal na dnevni red njegovega, v zadnji seji stavljenega predloga glede malih stanovanj.

Župan je odgovoril, da je zavod za mala stanovanja že predložil svoj načrt glede bodočega programa, katerega sedaj študira finančna komisija. Ko bo ta komi-sija dovršila svoje poročilo, stavi to na predlog svet. Cerniutza na dnevni red iste seje, da se mestnemu svetu ne bo treba s tem predmetom pečati dvakrat.

Svet. Cerniutz je izjavil, da je za-

SOKOLsko
za gospode in dame, lodno
in modno blago priporoča
KAREL KOČIAN.
tovarna sukna
v Humpolcu (Češke).
blago, sukna
Uzorec franco.

vtis v 5. točki medigra, ki sledi besedilu „ki trume je sovražne zmel.“ Naravnost v oči bode preludij v 9. točki po besedah „Umreti moraš hči, umreti . . . tebe, o! otrok predragi, nebo izkralo si je v dar.“ Tak poludij spada k cerkvenemu obredu, ne pa v označenje krvave daritve. Vmislimo se v preludij Jefteja . . . Še par trenutkov in Jefte bo morilec svojega ljubljene-otroka. V tako grozno sceno najmanj spada brezpomemben preludij.

Skratka, „Jeftejevo prisego“ tlači to zlo, da se ne podpirata obe umetnosti, pesniška in glasbena.

Instrumentacija je mestoma posrečena, le barvitost v gotovih momentih bi se pri-čakovalo kaj več.

Z instrumentacijo medigre v 8. točki pa nikakor ne moremo soglašati, ker je prazna in tako naravnost v protislovju s prejšnjim dejanjem. Dobro je pa začet uvod k 7. točki (Zbor mladenk), katerega proizvaja skupina lesenih instrumentov.

H koncu se mora priznati skladatelju, da je izrecen lirik, čegar glasbo preveza cerkveni značaj. To nam je najbolj dokazal s svojim oratorijem, ki po vrednosti glasbe-nih misli in cele arhitektonike daleč, daleč nadkriljuje „Jeftejevo prisego“.

Kaj vestno se je pripravil g. Mahkota

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skla-
dišče izgotovljenih oblek

Armando Levi, Trst, ul. Carducci
32 vogal Santorio

dovoljen s tem pojasnilom župana. Nato je prišel na vrsto predlog šolskega odseka, da se napravi s prihodnjim šolskim letom iz sedanje podružnice občinske gimnazije samostojen zavod.

O predmetu so govorili svet. Weil, Adami in dr. Mrach od večine.

Dr. Wilfan je izjavil, da bo s tem še večja distanca v razmerju, kakor se na polju šolstva postopa z italijanskim in kakor se postopa s slovenskim delom občinarjev. Zato bodo iz razlogov, ki so bili že ope- tovano razloženi, on in tovariši glasovali proti predlogu šolske komisije. Predlog šolske komisije je bil seveda sprejet z vsemi proti glasovom slovenskih svetovalcev.

Kot tretja točka dnevnega reda je bil predlog mestnega odbora, da se odstopi erarju zemljišče ex Boseri za zgradnjo trgovske in navtične akademije.

Svet. Budinich priporoča, naj bi se oni, ki se bodo tozadevno pogajali z vlado, zavzeli zato, da bi vlada pri trg. in navtični akademiji osnovala tudi šolo za strojnike.

Svet. Cerniut je toplotno priporočal ta predlog.

Svet. Adami je predlagal, da se od vlade zahteva, naj trg. akademijo preuredi tako, da se bodo v njo sprejemali oni, ki so dovršili tri tečaje obrtno nadaljevalne šole.

Dr. Wilfan se čudi, da je morala večina tudi tej zadevi nadeti italijansko-nacijonalističen pečat. V načrtu pogodbe, ki naj bi se sklenila z vlado, je namreč rečeno, da se mora vlada obvezati, da bo v šoli, ki jo zgradi na omenjenem prostoru, vedno italijanščina kot izključni učni jezik. Z ozirom na narodnostne razmere dežele pa ta določba ne bi se smela sprejeti v pogodbo. Če bi država mogla dati garancijo, da osnuje poleg te šole z italijanskim učnim jezikom tudi šolo s slovenskim učnim jezikom, bi on brez drugega glasoval za predlog. Ker pa vlada tega ne bo mogla storiti, ne more glasovati za predlog. Gospodovalna stranka bi morala misliti, da Trst ni le italijanska trdnjava. Kako naj se zahteva od vlade, da bi osnovala izključno italijansko šolo, ki je namenjena pokrajini, katera po svoli večini ni italijanska? Govornik je dokazoval večini nesmiselnost njenega postopanja, ter rekel, da bi Trst moral odpreti gostoljubno svoja vrata tudi drugim narodom, ter končal svoja izvajanja z izjavo, da je omenjena določba toliko proti državnim, kolikor občinskim interesom. Zato bodo on in tovariši glasovali proti omenjeni točki.

Sprejet je bil nato predlog nadzorstvene komisije mestne zastavljalnice glede nekaterih izprememb štatuta in poslovnika tega zavoda. Dalje je bil sprejet predlog mestnega odbora glede pokojniške zavarovalne pogodbe s provizoričnimi mestnimi uslužbenci. Potem ko so bili odobreni nekateri prekoračeni krediti mestnega proračuna, je župan ob 9 40 zaključil javno sejo. nakar je začela tajna seja.

Domače vesti.

Umrl je včeraj Anton Marković, komisar c. k. finančne straže I. razreda v pok., oče gosp. dr. Evgena Markovića, c. k. avskultanta v Gorici, ki je bil dalje časa v Trstu. Naše sožalje!

Zopet nov slučaj socijalnodemokratskega terorizma. Kako postopajo socijalni demokratje zadnji čas proti slovenskim zidarjem, je naravnost škandalozno. Kdor ne trobi v njihov rog, temu so se zakleli vzporedni boj na življenje in smrt. Njihova deviza je namreč: ako nisi pri nas organiziran, pa nimaš pravice do kruha, nimaš pravice do dela, nimaš pravice do življenja, ampak moraš poginiti in tvoja družina naj strada in trpi pomanjkanje, — kaj nam to mari! Mi hočemo vladati, mi gospodovati, delavce pa ki ne gre z nami, mora poginiti!

To so oni lepi nauki socijalnih demo-

s tem dolgim in tudi deloma težkim kosom, da stopi kolikor dostojneje pred občinstvo. Izraz, katerega je d l vsemu kosu, je bil vsesplošno zadovoljiv. Nekatere tempe je preustrojl po svojem okusu in priznati treba, da tempo „allegro“, ki ga je vzel v 3. točki, kjer vstopi zbor, je bil mnogo bolj primeren, nego tam označeni „andante“. K 9. točki „poco più mosso“ bi pa bil nekoliko hitrejši tempo bolj na mestu, ker je pri tem nekoliko trpela deklamacija. Prav tako bi bil bolj na mestu malo hitrejši tempo ob koncu 9. točke „poco adagio“.

Razun že prej navedenih solistov gospe Costaperarie in g. Križaja, je nastopila v „Jeftejevi prisegi“ z malo vlogo gospa * * * altistka, katera razpolaga z dobrim in zvočnim altovim materijalom. Vsi trije solisti so interpretirali z razumevanjem.

Zbor Gl. M. se je postavil z „Jeftejevo prisego“ nekako na preskušnjo, je-li sposoben življenja in nadaljnega razvoja. Vsekar moramo odgovoriti, da je to preskušnjo srečno prešal. Pot, ki mu je bila začrtana že pri njegovem rojstvu, privedla ga je do sem. Se že glasi: do tu smo prišli, hvala bogu —! A prijatelj, ne pozabi, da pot, ki nas še čaka, je trudapolna in dolga.

Pogum torej, le neustrašeno naprej! Doktor se nam ne prikaže na obzorju de-

kratov, ki svoj delavski socijalizem tolmačijo v protidelavskem smislu. Evo dokaz.

Pri trvdki Vidrih je bil nameščen tudi zidar Verčon. Njega so si njegovi tovariši socijalni demokratje posebno vzeli na piko. In veste zakaj? Zato, ker se ni hotel organizirati v njihovo politično organizacijo. In kaj so storili torej ti oznanjevalci bratstva, svobode in enakopravnosti? Enostavno so se postavili na stališče, da proletarec, ki ne trobi v njihov rog, ne sme živeti, ne sme dobiti dela, ne sme priti do kruha! Vprizorili so torej proti Verčonu celo gonjo, ki je trajala od torka pa do sobote in končala s tem, da je Verčon vsled socijalnega demokratskega terorizma izgubil delo in ostal na cesti.

S tem torej, da so rdečkarji vrgli moža, ki se ne boji priznavati se Slovenca, na cesto, s tem, da so v svojem socijalnem delu odjeli in odvzeli sotrpino na delu kruh in ga pogнали na cesto, s tem so se za enkrat zadovoljili in si manejo roke, češ, storili smo dobro socijalno delo!

Razume se, da se je že potrebno ukrenilo, da dotične teroriste, ki so najbolj prizadeti, doleti primerna nagrada!

Lep predsednik! Tukajšnja krčmarska in gostilničarska zadruga (Consorzio) je imela dne 3. t. m. občni zbor. Predsednik, neki S. Caldara, je bil že ob svojem nastopu pozdravljen z žvižgi in vpitjem: Ven žnjim itd. Predbacivali so mu zborovalci, katerih je bilo do 400, da je zagrešil razne nepravilnosti. Složno so ga obsodili Slovani in Lahi in mu dokazali, da je nevreden časti predsednika. Možak je po rodu regnicolo, a se je napravil Avstrijca; zato mu Lahi pravijo odpadnik. 16 krčmarjem je obljubil, da jim izposluje dovoljenje za prodajanje žganih pijač. Dali so mu za to po K 50. Obljubil jim je, da se — ker v Trstu ne more vspeti — poda na Dunaj, kjer da se mu gotovo posreči izposlovati rečeno dovoljenje. V zadruzi pa je izjavil, da mora na Dunaj po uradnih upravih. Dokazali so mu, da je opeharil krčmarje in zadrugo!

Caldara se ni hotel udati in je postavil na glasovanje vprašanje: mu-li občni zbor zaupa ali ne? — Ves zbor je soglasno izjavil, da nima zaupanja do Caldare, a ta se ni udal. Zaključil je občni zbor, da-si je bilo rešiti še 11 točk!

Kako se stvar izteče, sporočimo ob svojem času. Omeniti pa moramo, da je Caldara postavil, med drugim, na dnevni red tudi dovolitev K 2000 — za ustanovitev novega denarnega zavoda za krčmarje! Da bo stvar bolj jasna, omenjamo, da je bil Caldara odbornik nekega laškega denarnega zavoda, iz katerega so ga pa odpravili! Z novim denarnim zavodom je hotel pokazati, da si upa tudi on nekaj — a za sedaj mu je izpodletelo! Tudi je hotel ustanoviti kar dve bolniški blagajni, da bi imel več sredstev na razpolago!

Opozarjati moramo vse meščanstvo pred ustanovitvijo razrednih bolniških blagajn — ker si te blagajne želi camorra, da bi oslabilo okrajno blagajno in naši podporni društvi! Več o tem pozneje!

Kje je solidarnost? Ko so krojaški pomočniki proglasili štrajk, smo mi objektivno poročali o njihovih zborovanjih in zahtevah. Ko smo pa pozneje dobili nekoliko natančnejših informacij o ljudeh, ki imajo prvo besedo pri tem štrajku, smo smatrali — v interesu krojaške obrti in tudi delavcev samih — za svojo dolžnost, da povzdignemo svarilen glas v smislu, da bo najbolje, ako se spor reši potom mirnega sporazumljenja direktno med delavci in gospodarji — brez izvestnih mešetarjev.

Storili smo to, da-si smo vedeli, da se s tem izpostavimo napadom in sumničenjem. In prišla so z vso točnostjo: zalučali so nam tisto znano stereotipno frazo, ki je vedno v rabi, kadar iniciatorji kacega štrajka ne vedo — reči drugega! Proglasili so nas vnovič — kolikrat že?! — za glasilu krumirjev. Seveda se nismo prav

vica, ogrnjena v plašč umetnosti, do tedaj ne odnehamo! Da, do te device hitimo, ona, hočemo, da nas objame, ker v njenem objemu je vsa blaženost, v njenem objemu je rajska slast in veselje.

Na uspehe, ki jih je imela Glasbena Matica z „Jeftejevo prisego“, sme biti koncertni vodja g. Mahkota ponosen. Le vztrajnost in pridnost rodi stotere sadove.

Balado je spremljal orkester 32. pešpolka previdno in hvalevredno. Druge orkestralne točke, Baltejevo overture iz opere „Ciganka“ in Svendsenovo „Norveško rapsodijo“ je kapelnik g. Wetasek skrbno naštudiral. Njegov prvi nastop na slovenskem koncertu je naredil na občinstvo kar najboljši vtis. Vidi se, da ima v orkestru ljudi, ki mislijo s svojo glavo... Da, več misliti in manje pihati, to bodi geslo vsem vojaškim orkestrom.

Dodamo naj še, da se je skladatelj s sledečimi ljubeznivimi besedami na naslov pevovodje g. Mahkote oprustil na povabilo Glasbene Matice, da bi prisostvoval koncertu: „Lepa hvala za prijazno vabilo! Žal, da se ne morem odzvati, ker me zadržujejo šmarnice. Želim prav lepih uspehov in sem v duhu z Vami. Vašemu blagorodju prevdani p. Hugolip Sattnier.“

Novi dohodi za pomlad in leto!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preskrbela svoje prodajalce:

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettaro 1 in
v GORICI, na Starem trgu 1 (na vogalu Rabatišča)

s svežim poletnim, črnim in barvanim obuvalom ličnega kroja in dela
ter finega in trpežnega usnja.

Mnenje g. dr. W. pl. Beich-Rohrwiga,
primarija moravske deželne bolnišnice

G. J. SERRAVALLO

Potrjujem, da sem jako zadovoljen z Vašim izdelkom *Železnato Kina - vino Serravallo* (Vino di China Ferruginoso Serravallo) ter ga prepišujem jako rad v slučajih malokrvnosti.

MERAN, 29. septembra 1908.

Dr. BEICH-ROHRWIG.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) celi in cementnih
plošč, terasov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Dr. Pečnik
(PETSCHNIGG)
Trst, via S. Caterina št. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8 — 9 & 2 — 3 in specialista za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

Pristna brnska sukna
pomladna in poletna sezona 1912.

Odrezek 3'10 m dolg	1 odrezek 7 kron
za kompl. moško obl.	1 odrezek 10 kron
(suknja, telovnik, hlače)	1 odrezek 15 kron
+++ samo ++++	1 odrezek 17 kron
	1 odrezek 20 kron

Odrezek za salonsko obleko 20 kron, kakor
tudi površnike, tur. lodne, svilene kamgovne
itd. pošilja po tov. cenah real'a in solidno,
dobro znana zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brünn (Brno).
Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, naročevati
sukna naravnost pri trvdki Siegel - Imhof na
tovarniškem mestu so velike stalne, nizke
cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba
tudi mal'h nar. čil v svežem blagu.

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo
Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. Antona novega

Bogat izbor ur
vsake vrste, kakor tudi
uharov, prstanov & dija-
mantov, zenske verigice, zlate
in srebrne za moške,
vse po konkurenčnih cenah

Zaloga obuvala
vse vrste in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Glosue Carducci 31.

Velika izbira moških in
ženskih čevljev. — Po-
prave se izvršujejo toč-
no in solidno

po zmernih cenah

Zdravilno pivo dvojnega kvasa Val zdravnik ga priporoča.

Odlikovano na **S. STEFAN** Odlikovano na
: 7 razstavah. : 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek
Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, sukenj, po-
vršnikov vseh kakovosti. — Specialiteta v veznji

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst
Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.
Telefon št. 251, Rim. II.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Naznanilo. - Na Korsu št. 13, prvo nastr.
je začela razprodaja partije
krasnih oblek za dame, jopičev, vestalij, priponov
spodnjih kril in hlač itd.

s 50 % znižanja

Čas razprodaje : od 8. do 12. in od 2. do 7. pop.

isto nič razburjati radi tega. Že zato ne, ker nas nobena grožnja ne more odvrtiti od tega, da ne bi grajali, kar se nam po globokem prepričanju in po doživljenih izustvih zdi škodljivo. Danes pa imamo še posebno čut zadoščenja, da smo tako govorili. Doznali smo namreč od najzanesljivejši strani nekaj lepih in veleslužnih stvari o izvestnih krojaških „štrajkovcih“. Iz zanesljivega vira doznajemo namreč o slučaju, ko je krojač-štrajkovec prišel k nekemu gospodarju s prošnjo, naj mu da dela na dom! In ko je mojster povedal, koliko plačuje za popi, je pripomnil „štrajkovec“: Tudi za manje napravim, samo dajte mi zaslužka!

In prav taki ljudje kričijo na shodih proti izsevalcem in — krumirjem! To je tako-le en drastičen slučaj, ki priča, kako prav smo imeli, ko smo naše delavce svarili pred bobnečimi in grozečimi frazami ljudij, ki so sicer odločno za vse žrtve štrajka, ki pa naj jih nosijo — drugi!

Se en veleslužni slučaj. Neki slovenski obrtnik je naložil svojemu delavcu (socialistu), naj mu dobi še enega ali dva delavca. Naslednjega dne pa je prišel delavec k gospodarju s ponudbo, naj ne najema drugih delavcev, ker so že zaposleni delavci pripravljeni delati čez uro tudi za plačilo po tarifu, določenem za navadni delavni čas!

To je zopet drastičen izgle, kako izvestni socialisti umevajo bratstvo in solidarnost med delavci. Radi nekoliko več zaslužka privoščajo raje gospodarju dobiček in odjedajo kruh drugemu delavcu, ki je morda, brez zaslužka in — kruha! E da, lahko jim je govoriti o solidarnosti med delavstvom; ko pa bi trebalo ta lepi princip prenašati v prakso, tedaj mislijo — na se!

Opozorjamo na 25-letnico tržaške ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Met. Vrši se v soboto 11. in v nedeljo 12. t. m. v Nar. domu. — V soboto zvečer je slavnostni občni zbor, v nedeljo pa koncert z izbranim programom. Vstopnice za koncert se dobivajo že danes pri vratarici „Narod. doma“.

Zadnja številka „Slov. Ilustr. Tednika“ je zelo zanimiva; priobčuje „Kako matere raznih narodov pestujejo svoje otroke“ (9 slik); dalje 4 slike z rastave ilustracij Sienkiewiczovih romanov; 2 slike s pogreba pogreba ponesrečene Mici Keršičeve v Šiški; Dr. Mencinger; bombardiranje Dardanel; 2 slike z umetniške razstave v Trstu; kako vzdigujejo potopljene ladje; godba NDO v Trstu, ki je 1. maja prvičkrat javno igrala pri obhodu po mestu; z glavama skupaj zraščena dvojčka itd.

Magdalenska CM podružnica priredi v nedeljo dne 12. t. m. v dvorani gosp. Čiča (ex Miklavca) predstavo, na kateri se na občno željo ponovi igra v 3 dejanjih „Stari ilija“. Mnogo rodoljubov iz mesta Sv. M. zgor in iz Škedenja je na zadnji predstavi izostalo radi slabega vremena. In tudi vsi oni, ki so se predstave udeležili, gotovo pridejo zopet, ker je igra splošno zelo ugajala. Po predstavi bo imelo pev. društvo „Slava“ istotam pevsko zabavo. — Odbor Magd. CM podružnice se nadeja, da velika požrtvovalnost in rodoljubje naših Magdalenčanov, spodnjih in zgornjih, kakor tudi Škedenjcev in mestljanov, prinese našemu novemu otroškemu vrtu dobrega gmotnega uspeha.

Torej dne 12. maja t. m. na predstavo „Starega ilija“, pri Sv. Mariji Magd. spodnji!

Zahvala. — Jožefa vdova po pok. Kocjančiču v Barkovljah se zahvaljuje najiskrenje vsem, ki so ji ob odsotnosti njenega moža bili stalna tolažba in ki so se ob njegovem pogrebu trudili, da se je ta izvršil častno in ob veliki udeležbi. Sosebno pa drži v hvaležnem spominu one, ki so ji ob tej nesreči priskočili gmotno, ali kako drugače na pomoč. Isto velja tudi za „Arimatejsko društvo“, katero ji je blagovolilo izplačati vso pokojnino.

Koledar in vreme. — Danes: Stanislav, škof. — Jutri: Prik. sv. Mihaela. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 16.6 C°. — Vreme včeraj: jasno. Vremenska napoved za Primorsko: Gorkejša temperatura. Zmerni vetrovi.

Društvene vesti.

Trgovsko izobraževalno društvo ima svojo navadno odborovo sejo danes ob 9. zvečer.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Odborova seja se bo vršila v četrtek zvečer ob 8. v društveni telovadnici s sledečim dnevnim redom: 1) Poročilo odbora, 2) sokolski zlet na Opčinah, 3) slučajnosti. Na zdar!

Seja vadijskega zbora se vrši danes, v torek, ob 8.30 zvečer. Načelnik.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje jutri, v sredo, ob 8. zvečer društveni shod v gostilno „pri Petu“ pri Sv. Andreju v Trstu (ul. Gian.

Rinaldo Carli) s sledečim dnevnim redom: 1) Volitev v personalno komisijo drž. žel., 2) Protest proti regulaciji delavskih mezd, 3) Prikrasjanje voznih ugodnosti, 4) Razno. Odbor ZJZ.

Dramatično društvo ima nocoj ob 8.30 odborovo sejo.

Slov. del. izobr. društvo ima danes ob 8. zvečer odborovo sejo v ul. Stadion št. 19.

Pevci in pevke „Dramatičnega društva“, ki so sodelovali minolo sezono pri slovenskem gledališču, so naprošeni, da pridejo danes, dne 7. t. m. ob 8. zvečer v društvene prostore („Delavsko podporno društvo“ ul. Galati 20, I. n.). Ker se ima odločiti neka važna zadeva, so naprošeni, da pridejo prav gotovo vsi!

Tamburaški pevskega društva „Trst“. V sredo ob 8. zvečer tamburaška vaja. Vabimo vse stare tamburaše, kakor tudi vse one, ki mislijo pristopiti k zboru, da pridejo ta dan v „Delavsko podporno društvo“ („Narodni dom“) ulica Giorgio Galati 21, I. n. Jutri ob 8. zvečer tamburaška vaja. — Ker nastopi naše društvo na slavnosti št. Jakobške „Citavnice“, so gg. pevci naprošeni, da redno zahajajo k vajam.

Akademsko društvo slovenskih tehnikov na Dunaju priredi svoj IV. redni občni zbor dne 11. vel. travna t. l. ob osmih zvečer v restavraciji „Zur goldenen Glocke“, V. 1, vogal Schöbrunnerstrasse 8 in Kettenbrückengasse 9. Gostje dobrodošli!

Nar. del. organizacija.

— **Krajna skupina zidarjev NDO** sklicuje za jutri v sredo, ob 6.30 zvečer društveni shod v prostorih NDO ul. sv. Frančiška št. 2. Zidarji! Pridite na shod vsi do zadnjega!

— **Krajna skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“** NDO sklicuje za četrtek ob 7. zvečer javen shod na vrtu gostilne gosp. Kosiča pri sv. Jakobu, ul. Sv. Marka št. 19.

— **Odbor skupine „Sv. Andrej“** vabi odbornike na važno sejo, ki bo danes, v torek, ob 8. zvečer v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

— **Pripravljalni odbor skupine škedenjskih plavčev NDO** sklicuje za danes, v torek, ob 7. zvečer sestanek v „Gosp. društvu“ v Škedenju.

Odda se v našem postelja za delavca. Ulica Conti št. 24, vr. 7, pritličje. 982

V Rodiku z lepim razgledom se proda po nizki ceni hiša s 7 prostori, vrtom 700 sežnjem velikim. Naslov pri inšeratnem oddelku Edinosti. 983

Domači posestnik, vdovec, išče žensko od 35 do 45 let staro, ki zna obdelovati zemljo. Ponudbe do nedelje na pošto Barriera vecchia pod „Posestnik“. 984

Prodajo se opeke, velike in majhne stopnice iz belega in sivga kamna. — Ulica Fontana (vojašnica). 985

Išče se pestonja od 14 do 17 let; oglašati se je: Molin grande 46, IV. Nastop takoj. 986

Na prodaj sta voz z dvema kolesi in priden osel; Salita G. sta št. 8. 977

Pisarniški vajenec se sprejme takoj v službo pri dr. J. Wilfanu, ulica Nuova št. 11. 955

Stanovanje se odda s 1. junijem. Obstojata iz kuhinje, sobe in sobice. — Ologna in Monte 295, I. nad. 969

Proda se zemljišče, 600 sežnjem v Škedenju blizu tovarne riža, pozicija za obrt itd., tudi na parcele po 100 sežnjem. — Pojsnila v Škdenju št. 486, od 4.—7. popoldne. 960

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno drugo mizarstvo delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28, ogel Torquato Tasso. 558

Marljiv stavbni poljtr, zmožen slovenskega, nemškega popolnoma, deloma hrvatskega in malo italijanskega jezika, kakor tudi več risanja, sestavljanja proračunov itd., in popolnoma samostojen delavec pri stavbah ter tudi izveden v sodnijskem, in politično-pravnem postopanju, lepega obnašanja, proš službo pod primernimi pogoji kot delovodja, polir itd. Gre v vse dežele. Ponudbe se prosijo pod „Delovodja 77“ na Inšeratni oddelku Edinosti“. 975

Vila se odda v najem za 200 kron.

V Rožni dolini na Koroškem se odda v najem za poletne mesece majhna vila s štirimi sobami, kuhinjo in shrambo. V sobah je 6 postelj z drugo potrebno opremo. — Vila je oddaljena 20 minut od postaje Svetna ves, 3/4 ure je do hotela Karavankenhof. Več povesta posestnici: Ana Singer, pri grofu Christalniku v Gorici ali pa Barb. Singer, župnišče Logaves, pošta Vrba ob Jezeru.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST žgalnica kave TELEFON 1743.

Najbo jši vir za dobivanje pečene kave.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z | Telefon št. 952. |
omejenim poroštvom

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje **4 1/2 %**
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. **Posojila** daje na vknjižbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. **Uradne ure:** od 9.—12. ure dopoldne in od 8.—5. popoldne. **Izplačuje se** vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. **Poštno-hranilnični račun 816-004.**

Ima najmodernejšo urjenje varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)

Priporoča cenj. občinstvu svojo **ново pekarno in sladčičarno**. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečenci in konfektura. — **Likerji in raznovrstno vino** v steklenicah.

Martin Dovgan

Trst, ulica Giulia 86.

Priporoča cenj. občinstvu svojo **na novo prevzeto in že 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolo-nijalnega blaga**.

Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet kg naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. **CENE ZMERNE.**

Predmeti za planince!

Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki.

Vsakovrstne obleke:

Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokovice.

Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad.

Modni predmeti za gospode, srjace, ovratnice, zapestnice in nogovice.

Za člane športnih in planinskih društev **POSEBNE CENE.**

Sportna trgovina Strukel

ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojpu)

Avtomobilska zveza

med

Bovcem - Trbižem in obratno

Vozni red:

popoldne 12.30	odh. BOVEC doh. 7.20 zvečer	popoldne
1.10	KLUGE	6.40
1.45	LOG	6.20
2.00	STRMEC	6.05
2.10	PREDEL	5.50
2.50	RABELJ	5.10
	MRZLA VODA	
	TRBIŽ odh. 5.10	

Voznja stane za vsako postajo 60 vim. Delavci, ki so zaposleni v obeh rudnikih v RABELJNU, imajo 50% popusta.

Avtomobil ima zvezo

s poštanim avtomobilom SV. LUCIJA- kolo-dvor (odh. 7.25), dohod BOVEC (ob 10.11) in a) s pošto iz RABELJNA (odh. 4.40) TRBIŽ 1. (dohod 5.50), b) s pošto TRBIŽ 2. (dohod 1.35) — RABELJ (doh. 3.05).

Zveza k vlakom:

odh. TRBIŽ 3.13 osebni vlak 916 PONTABELJ-BELJAK - SV. MIHAEL
8.00 osebni vlak 914 PONTABELJ-BELJAK - SV. MIHAEL
8.31 brzovlak 102 PONTABELJ-BELJAK - SV. MIHAEL
5.00 osebni vlak 711 v LJUBLJANO in na Jesenice zveza v GORICO-TRST
4.09 osebni vlak 911 PONTABELJ-VIDEM
4.58 brzovlak 907 PONTABELJ-VIDEM - RIM.

Ad. Ant. Mlekuš - Bovec, podjetnik.

- Čevljarnica -

Leonardo Renna

Trst, ul. delle Acque 4.

Velika izbira moških, ženskih in otroških čevljev.

Sprejemajo se naročila in popravila po zmernih cenah

Mizarska delavnica

Francesco Kramer

Trst, via Miramar št. 21.

Izvršujejo se vsakovrstna mizarska dela in se jamči za točno izgotovitev po umetniških pravilih. **Najzmernejše cene.**

:: 60.000 kron ::

blaga, deloma poškodovanega, se proda

RADI POŽARJA

po najnižjih cenah

v manufakt. trgovini

KARL ANDREJČIČ

v Trstu, ulica Malcantone št. 10-12

Poslužite se prilike.

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst

VIA BARRIERA VERONICA ŠT. 10 (nasproti sladčičarne Gatti)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvrstno in **CENE ZMERNE.**